

PROGRAM

Bokmässan 2017

B05:77

GÖTEBORGS
UNIVERSITET

I en tid av ökat kunskapsförakt har vi som universitet en viktig roll i att sätta oss till motvärn och bidra till att vända denna negativa utveckling. Det gör vi bland annat genom att ge våra studenter rätt verktyg för att kunna analysera, förstå och verka i en alltmer komplicerad och digitaliserad värld. Det handlar om mer än bara rena faktakunskaper. För att utvecklas som människor, behöver studenterna också det vi kallar bildning.

Bildning är inte ett ämne som andra. Det är en ständigt pågående process genom livet och ett ansvar för fler än universitetet. Att bidra till individens bildning är ett ansvar för hela utbildningssystemet, biblioteken och andra kulturinstitutioner men också för samhällets övriga aktörer, inte minst har individen själv ett ansvar. Jag är därför glad över att årets Bokmässan valt just bildning som tema.

Vad bildning är och kan vara i en tid präglad av snabb förändring och hot mot grundläggande värden som demokrati och yttrandefrihet, är viktigt att samtala om. Från Göteborgs universitet kommer vi att ha ett späckat program. Det ser jag fram emot.

Eva Wiberg, rektor Göteborgs universitet

Möt Göteborgs universitet i monter B05:77. Korta monterseminarier om allt från myter om språk till dansband, bildning och skrivande som terapi.

Dessutom kommer vi ha bokförsäljning, test i språkriktighet, workshop om hur man läser medeltida latinska och grekiska handskrifter, och en utställning om sydpolsexpeditionen 1901–1904.

MONTERSEMINARIER

10.00 Att lära sig läsa och skriva som nyanländ tonåring

Hur lär sig nyanlända ungdomar med kort skolbakgrund att läsa och skriva på språkintröduktion?

Anna Winlund, doktorand i nordiska språk, institutionen för svenska språket

10.30 Myter om språk och språkförändring

Vissa språk är ganska lika varandra. Hur kan språk bli lika? Och hur påverkar de egentligen varandra? Dags att avslöja några myter och missförstånd!

Evie Coussé, forskare i språkvetenskap, institutionen för språk och litteraturer

11.00 Kättarland – en bok om reformationen i Sverige

Populärhistoriskt om hur "vanliga människor" upplevde de förändringar som reformationen förde med sig.

Martin Berntson, docent i religionsvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

12.00 Hjärnan och rättssystemet

Kan hjärnforskningen visa att vårt rättssystem bygger på en felaktig förståelse för hur mänskligt handlande fungerar?

Alva Stråge, doktorand i teoretisk filosofi, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

12.30 Att älska sitt jobb

Bör vi sträva efter att älska våra jobb? Har det rent av blivit en förväntan hos många arbetsgivare?

Magdalena Petersson McIntyre, docent i etnologi, Centrum för konsumtionsvetenskap

13.00 Skönlitteratur och skrivande som terapi

Psykologiska perspektiv på hur läsning och kreativt skrivande kan skapa mening och välbefinnande.

Elisabeth Punzi, leg. psykolog och universitetslektor i psykologi, psykologiska institutionen och nätverket för medicinsk humaniora

13.30 Inflätat och överlappande

Hur påverkas svenskan om man flyttar utomlands? En ny avhandling ger en bild av utlandssvenska ungdomars språk-användning.

Marie Rydenvald, doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

14.00 Gudabenådad stavning!

Gustav Vasas bibel har haft stort inflytande på svenskan. Ta del av den tristaste nivån i Bibelns språkdräkt: stavningen.

Lena Rogström, doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

14.30 Om betydelsen av paideia i Bysans

Theodoros Metochites kunde göra en lysande karriär vid det kejserliga hovet tack vare sin stora bildning.

Karin Hult, professor i antik grekiska, institutionen för språk och litteraturer

15.00 Att översätta Dödahavsrollarna

Kamilla Skarström Hinojosa är en av dem som har översatt dödahavsrollarna till svenska, ett arbete som nu är färdigt.

Kamilla Skarström Hinojosa, doktor i religionsvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

15.30 Tecken på demens hittas med datorn

Analys av tal- och skriftspråk samt ögonrörelser med hjälp av språkteknologi kan upptäcka demens i tidigt skede.

Dimitrios Kokkinakis, forskare i språkvetenskaplig databehandling, Språkbanken, institutionen för svenska språket

Kristina Lundholm Fors, leg. logoped och doktor i lingvistik, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

16.00 Kärlekens och vänskapens filosofi

Vad skiljer romantisk kärlek från förälskelse och vänskap? Och vilken betydelse har kärleken för ett gott liv?

Bengt Brülde, professor i praktisk filosofi, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

16.30 Vilka ord förstår en- och flerspråkiga högstadieelever i naturvetenskapliga ämnen?

Sofie Johansson, doktor i Språkvetenskaplig databehandling, Institutet för svenska som andraspråk, institutionen för svenska språket

17.00 Klarar nyhetsmedierna valet?

Hur bevakades valrörelsen 2014? Resultat presenteras från Mediavalsundersökningen, där över 2300 nyheter har analyserats.

Bengt Johansson, professor, institutionen för journalistik, medier och kommunikation

TORSDAG 28 SEPTEMBER

09.30 Finland + juridik + svenska = SANT!!!

Vad skiljer och vad förenar svenska i juridiska sammanhang i Finland med ”juridisk svenska” i Sverige?

Hans Landqvist, docent i nordiska språk, institutionen för svenska språket

10.00 Ordvitsar och bildning

Det är både roligt och bildande med ordvitsar. De får oss att upptäcka oanade samband mellan helt olika ord.

Andreas Romeborn, biträdande universitetslektor i franska, institutionen för språk och litteraturer

Magnus P. Ängsal, universitetslektor i tyska, Institutionen för språk och litteraturer

10.30 Arkivens röster

Vad händer med historien när grupper som tidigare marginaliserats bereds plats? Kom och ta del av Svenskt kvinno-biografiskt lexikon.

Linus Karlsson, doktor i historia, institutionen för historiska studier

Ulrika Lagerlöf Nilsson, doktor i historia, institutionen för historiska studier

Cecilia Pettersson, doktor i litteraturvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

11.00 Frimureri – en introduktion

I tre sekler har män (och kvinnor) organiserat sig i ordenssällskap. Hur har ritualer, symboler och praktiker sett ut?

Andreas Önnersfors, docent i idé- och lärdoms historia, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

11.30 Om maskiner kunde tala

Om lejon kunde tala skulle vi inte förstå dem (Wittgenstein), men språktechnologis mål är att maskiner ska förstå oss. Går det?

Staffan Larsson, professor i datalingvistik, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

12.00 4 000 år på Siriusgatan

Hur kan vi skapa mötesplatser i offentliga rum med hjälp av historia? Detta undersöks via en fornlämning i Bergsjön.

Anita Synnestvedt, doktor i arkeologi, institutionen för historiska studier

12.30 Så används SAOL

Louise Holmer från SAOL-redaktionen vid Göteborgs universitet berättar om hur Svenska Akademiens ordlista används.

Louise Holmer, doktorand i nordiska språk, Institutionen för svenska språket

13.00 Frusna ögonblick – svenskt polarfotografi 1861–1980

En stigande temperatur förändrar miljön i polarområdena. Här visas dessa förändringar i bilder.

Per Holmlund, författare och professor i glaciologi vid Stockholms universitet

Tyrone Martinsson, universitetslektor i fotografi, Akademin Valand

13.30 Alltinget

Forskare svarar på frågor om allt mellan himmel och jord. Släpp loss din vetgirighet och passa på att fråga det där du alltid undrat över

Lasse Swahn, programledare

Åsa Abelin, professor i lingvistik, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

Thomas Magnusson, professor emeritus i historia, institutionen för historiska studier

Carl-Johan Behre, överläkare, Sahlgrenska Universitetssjukhuset

Maria Sundin, universitetslektor, institutionen för fysik

Kristina Snuttan Sundell, professor, institutionen för biologi och miljövetenskap

Mats Nilsson universitetslektor i etnologi, institutionen för kulturvetenskaper

14.30 Rösträttsestetik

Hur använde sig kvinnorörelsen av estetik i kampen för rösträtt? Vilka strategier låg bakom klädval, banderoller och kampsånger?

Maria Carlgren, doktor i konst- och bildvetenskap, institutionen för kulturvetenskaper

Marita Rhedin, universitetslektor i musikvetenskap, institutionen för kulturvetenskaper

15.00 Från Nya Hovås till Halabja

Vad berättar de språk som syns i Göteborg om globala processer, och om de band som människor har till stadens rum?

Johan Järlehed, universitetslektor i spanska, institutionen för språk och litteraturer

Helle Lykke Nielsen, universitetslektor i arabiska, institutionen för språk och litteraturer

Maria Löfdahl, forskningsarkivarie, Institutet för språk och folkminnen, Dialekt-, namn- och folkminnesarkivet

Tove Rosendal, forskare i afrikanska språk, institutionen för språk och litteraturer

15.30 Liberal Arts: kunskap som befriar eller illusion av vishet?

Bildningsidealets odysse från antiken till idag.

Hektor Löfgren, alumn vid Liberal Arts-programmet, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

16.00 Kvinnopar i kvinnorörelsen

Det fanns många kärlekspar i kvinnorörelsen – precis som Kinna och Tomasine i Fröken Frimans krig. Först nu synliggörs de.

Eva Borgström, professor i litteraturvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion,

Hanna Markusson Winkvist, doktor i historia, institutionen för historiska studier

16.30 Åldrande och bildning

En dialog om åldrande och bildning utifrån ett journalistiskt, psykologiskt och designinriktat perspektiv.

Ingmar Skoog, professor och föreståndare för AgeCap

Annika Bergström, universitetslektor, institutionen för journalistik, media och kommunikation

Boo Johansson, professor, psykologiska institutionen

Lisbeth Svengren-Holm, professor, Högskolan för design och konsthantverk

17.00-18.00 Vad säger vi med rösten?

Följ med på ett samtal om attityder till olika dialekter, accenter och rösttyper.

Carl Engwall, universitetsadjunkt, institutionen för svenska språket

Henric Holmberg, skådespelare och regissör

Jenny Nilsson, akademiforskare, Institutet för språk och folkminnen

Barbro Wallgren Hemlin, doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

Moderator: **Anders Franck**, programchef, Jonsereds herrgård, Göteborgs universitet

FREDAG 29 SEPTEMBER

09.30 Folklig underhållning – ont eller gott?

Från buskis till Morran och Tobias. Om folklig underhållning och dess betydelse i dag.

Mikael Strömberg, doktor i teaterstudier, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

10.00 Bildning i en värld som brinner – studenters perspektiv på humaniora och aktivism

Om humaniora kopplat till miljöhot, migration och HBTQ-frågor.

Meri Alarcón, student och studievägledarassistent, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

Matilda Amundsen Bergström, doktorand i litteraturvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

Tania Kaveh, student i idé- och lärdomshistoria, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

10.30 Mer evidens kräver humanvetenskaplig kompetens

Bättre vård-skola-omsorg kräver mer kunskap om metodens effekter. Även förståelse av sammanhang behövs.

Morten Sager, universitetslektor, ansvarig för masterprogram i evidensbaserad forskning, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

11.00 Bitcoin som politiskt projekt?

Nya elektroniska valutor utmanar vårt begrepp om pengar – kanske även vår politiska stabilitet? Är det bra eller dåligt?

Joakim Sandberg, docent i etik och ekonomi, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

11.30 100 år av frihet

År 1917 blev Finland självständigt. Hur har historien präglat den unga framgångsrika staten? Språken? Relationen till grannarna?

Hans Landqvist, docent i svenska språket, institutionen för svenska språket

Thomas Lindkvist, professor i historia, institutionen för historiska studier

Maria Sjöberg, professor i historia, institutionen för historiska studier

12.00 Åldrande och bildning

En dialog om åldrande och bildning utifrån ett psykologiskt, kognitivt och juridiskt perspektiv.

Ingmar Skoog, professor och föreståndare AgeCap

Boo Johansson, professor, Psykologiska institutionen

Therese Bäckman, universitetslektor, juridiska institutionen

Anders Wallin, professor, institutionen för neurovetenskap och fysiologi

12.30 Vad är Bildning?

Vad kan Bildning betyda för oss idag? Vilka begränsningar och möjligheter finns? Om begreppet Bildning ur olika perspektiv.

Moa Ekbom, universitetslektor, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

Ingmar Skoog, professor och föreståndare AgeCap

Matilda Amundsen Bergström, doktorand, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

Magnus P. Ängsal, universitetslektor, institutionen för språk och litteraturer

13.00 Göteborgskans ursprung – när, var, hur och varför?

Hur utvecklades göteborgskan ur de samtal som fördes i trappuppgångar och på arbetsplatser?

Lars-Gunnar Andersson, professor i modern svenska, Institutionen för svenska språket

13.30 Rousseau och Sverige

Få personer har haft så stort inflytande på europeisk kultur och tankeliv som Rousseau. Hur mottogs han i Sverige 1750–1850?

Jennie Nell, doktor i litteraturvetenskap, institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet

Maria Gullstam, doktorand i teatervetenskap, institutionen för kultur och estetik, Stockholms universitet

Marianne Molander Beyer, universitetslektor, institutionen för pedagogik och specialpedagogik, Göteborgs universitet

Stefan Ekman, universitetslektor i medier estetik och samhälle, Institutionen för informationsteknologi, Högskolan i Skövde

14.00 Humor som bildning: var filosofer och teologer någonsin roliga?

Om Kants tre vitsar och andra tänkares relation till humor i historia och nutid.

Ola Sigurdson, professor i teologi, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

14.30 Dansband – folkkärt, föraktat, förbisett

Dansband är en musikstil som människor verkar älska eller avsky. Varför? Och varför finns så lite forskning?

Lars Lilliestam, professor i musikvetenskap, institutionen för kulturvetenskaper

15.00 Det politiska latinet: nutida antikbruk

Frågor som rör bruk och missbruk av latin och antiken i dagens samhälle, och varför antiken används sålunda.

Moa Ekbohm, universitetslektor i latin, institutionen för filosofi, lingvistik och vetenskapsteori

15.30 Arkivens röster

Vad händer med historien när grupper som tidigare marginaliserats bereds plats? Kom och ta del av Svenskt kvinno-biografiskt lexikon.

Linus Karlsson, doktor i historia, institutionen för historiska studier

Ulrika Lagerlöf Nilsson, doktor i historia, institutionen för historiska studier

Cecilia Pettersson, doktor i litteraturvetenskap, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

16.00 Åldrande och bildning

En dialog om åldrande och bildning utifrån ett vårdvetenskapligt och organisations-teoretisk perspektiv.

Ingmar Skoog, professor och föreståndare AgeCap

Ewa Wikström, professor, företagsekonomiska institutionen

Hanna Falk, universitetslektor, institutionen för vårdvetenskap och hälsa

16.30-17.30 Ivar Arosenius och Älvängen

Om att skapa och återskapa ett konst-närshem. En digital rekonstruktion av Arosenius sista hem.

Dick Claésson, Litteraturbanken, Aroseniusprojektet, Centrum för digital humaniora

09.30 Bildning i antropocen

Ett samtal om antropocen – ”människans tidsålder” – och bildning, när gränsen mellan kultur och natur suddas ut.

Björn Billing, doktor i idé- och lärdomshistoria, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

Klas Grinell, docent i idé- och lärdomshistoria, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

10.00 Esaias Tegnér's kyrkliga tal

Att ge ut äldre texter kan liknas vid ett detektivarbete. Här presenteras en ny utgåva av Tegnér's kyrkliga tal.

Barbro Wallgren Hemlin, doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

10.30 Årets tal i Almedalen

Vad sa partiledarna i sina tal i Almedalen? Och hur sa de det? En spaning efter ämnes-, ordvals- och språkbrukstrender.

Joel Landberg, fil. mag. i svenska språket, Retorikcentrum vid Göteborgs universitet

11.00 Ett eget utomhus

Många bor i villa, och många ägnar sig åt trädgård. Men vad händer i alla villaträdgårdar? En ny bok utforskar vardagens trädgårdsliv.

Katarina Saltzman, docent, institutionen för kulturvård

Carina Sjöholm, docent, institutionen för service management och tjänstvetenskap, Lunds universitet

11.30 Åldrande och bildning

En dialog om åldrande och bildning utifrån perspektiven historia, statsvetenskap och hälsa- och rehabilitering.

Ingmar Skoog, professor, föreståndare AgeCap

Ulrika Lagerlöf-Nilsson, forskare, institutionen för historiska studier

Lena Mårtensson, docent, hälsa och rehabilitering, institutionen för neurovetenskap och fysiologi

Lena Wängnerud, professor, Statsvetenskapliga institutionen

12.00 Här talar vi svenska!

Vi tänker inte på det men vårt dagliga språk är fullt av komik. Under ytan finns en språklig humorskatt. Här skrapas den fram.

Einar Korpus, doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

12.30 De och dem eller dom?

Susanna Karlsson berättar om en debatt som har pågått med varierande intensitet ända sedan 1960-talet.

Susanna Karlsson, språkvårdare vid Språkrådet och doktor i nordiska språk, institutionen för svenska språket

13.00 Om 70 är det nya 20, vad innebär det för bildningen?

Åldrandet har förändrats, men är 70 det nya 20? Vad säger forskningen i H70-studierna i Göteborg?

Ingmar Skoog, professor och föreståndare för AgeCap

13.30 Imamen, kuppen, tjänarna: om Gülenrörelsen

Gülenismen är en global turkisk rörelse som talar om bildning, men anklagas för terrorism. Hur går det ihop?

Klas Grinell, docent i idé- och lärdoms historia, institutionen för litteratur, idéhistoria och religion

14.00 Konstnärliga interventioner i arbetslivet

Vad är konstnärliga interventioner? Vad/vem är de bra för? En studie av TILLT, en föregångare i branschen.

Ulla Johansson Sköldberg, professor emerita i Design management, Högskolan för design och konsthantverk

14.30 Personcentrerad vård – rapport från verkligheten

Att patienter reduceras till en sjukdom i vården kan motverkas, enligt patient, forskare och personal.

Kristina Iritz Hedberg, förläggare Liber, ordförande för Riksföreningen för sjuksköterskan inom äldreomsorg

Hans-Inge Persson, författare, föreläsare, medlem i GPCC:s (Centrum för personcentrerad vård) personråd

SEMINARIER (seminariekort krävs)

Torsdag 28 september

11.00–11.45 Det som är kvar när vi glömt vad vi lärt oss

Vad är egentligen bildning? Konserverade kunskaper om kungar och krig? Lagrade latinläxor och drillvänliga diktcitat? Eller raka motsatsen? Det som – för att citera Ellen Key – ”är kvar sedan vi glömt allt vad vi lärt oss”? Varför betraktas den humanistiska bildningen som mer eftersträvansvärd än den naturvetenskapliga? Är det viktigare att kunna citera Shakespeare än att känna till innebörden av termodynamikens andra huvudsats?

Panel: **Eva Wiberg**, rektor, Göteborgs universitet, **Fredrik Hedenus**, docent, Chalmers, **Ida Östenberg**, docent i Antikens kultur och samhällsliv, Göteborgs universitet, **Ulf Danielsson**, professor i teoretisk fysik, Uppsala universitet.

Moderator: **Ola Sigurdson**, professor i tros- och livsåskådningsvetenskap, ordförande i Jonsereds herrgårds styrgrupp, Göteborgs universitet.

Fredag 29 september

10.00–10.45 Algoritmubblornas tid

Sant eller falskt – det tycks i medievärlden spela allt mindre roll. Vi söker selektivt information som bekräftar eller rent av förstärker våra egna åsikter och verklighetsbilder. Allt tyder på att vi är på väg in i ett Post Truth Society. Hur går det med bildningen där? Vem bryr sig i en värld, där den information som förmedlas i allt större utsträckning produceras i filterbubblor och eko-kammare, om fakta som inte är alternativa? Ett samtal om algoritmubblornas konsekvenser för demokratin, det fria ordet och våra liv med **Jan Helin**, programdirektör på SVT, **Jesper Strömbäck**, professor i journalistik vid Göteborgs universitet, och **Ulrika Knutson**, publicist och hedersdoktor vid Göteborgs universitet.

Samtalet leds av **Jonna Similä**, programkoordinator, Hanaholmen.

Bokmässan 2017

GÖTEBORGS
UNIVERSITET